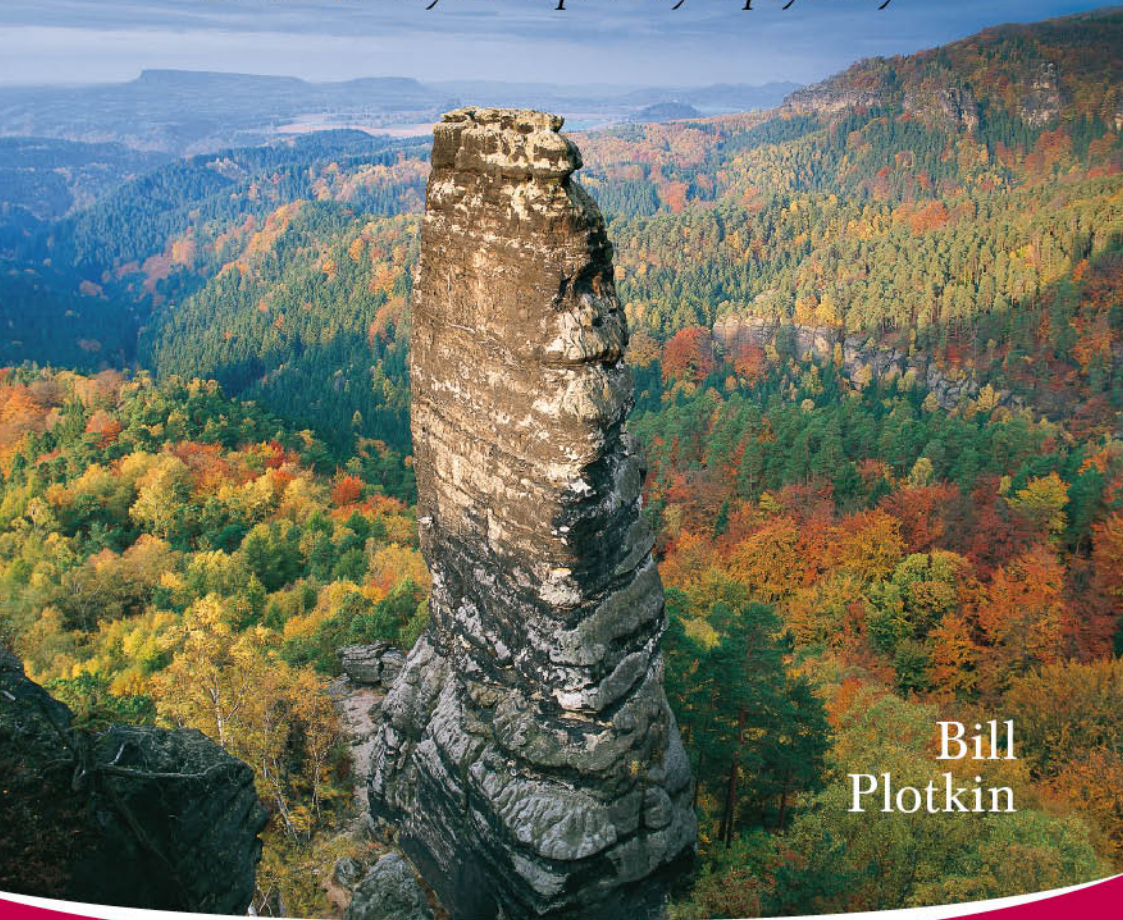

SOULCRAFT

— SÍLA DUŠE —

Brána do mysterií přírody a psychiky

Bill
Plotkin

MAITREA

inspirace srdcem

SOULCRAFT

SÍLA DUŠE

Bill Plotkin

S O U L C R A F T
S Í L A D U Š E

*Brána do mysterií
přírody a psychiky*

MAITREA

2011

KATALOGIZACE V KNIZE - NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Plotkin, Bill

Soulcraft – síla duše / Bill Plotkin; [z anglického originálu ... přeložila Lenka Adamcová].

-- 1. vyd. v českém jazyce. -- Praha : Maitrea, 2011. -- 587 s.

Název originálu: Soulcraft

ISBN 978-80-87249-25-3

159.923.35 * 128/129 * 502.1 * 392.17 * 159.961 * 159.923.5 * 159.964

- lidská psychika

- duše

- člověk a příroda

- iniciační rituály

- rozšíření vědomí

- rozvoj osobnosti

- hlubinná psychologie

- populárně-naučné publikace

159.96 - Zvláštní duševní stavy a procesy [17]

Bill Plotkin

Soulcraft – síla duše

Soulcraft

Copyright © Bill Plotkin, 2003

Translation © Lenka Adamcová, 2011

Cover Photograph © Václav Sojka, 2011

Czech edition © MAITREA a.s., Praha 2011

ISBN 978-80-87249-25-3

*Věnováno duši Země
a všem jejím divokým obyvatelům a místům,
mužům a ženám
dost odvážným, aby sestoupili do mysterií,
podstoupili rituály a získali dary vizí,
jež by mohly nastolit příhodnou budoucnost pro všechny bytosti,
a rozrůstající se radě skutečných stařešinů.*

A

*Stevenu Fosterovi a Meredith Littleové
s vděčností za to, že nám ukázali, jak překročit hranice.*

Vánek za úsvitu má pro tebe tajemství.

Už neusínej.

Musíš požádat o to, co opravdu chceš.

Už neusínej.

Lidé chodí tam a zpět přes práh, kde se dva světy setkávají.

Dveře vedou na druhou stranu a jsou otevřené.

Už neusínej.

Džaláluddín Rúmí

Obsah

Seznam technik soulcraftu	xi
Předmluva Thomase Berryho	xiii
Poděkování	xix
Prolog: splétání kokonu	xxiii

Úvod: průvodce na cestě k duši	1
---	----------

Část první: odseknutí

1. kapitola: Co je skryté přinést jako dar ostatním	9
2. kapitola: Příprava: instruktáž pro sestup k duši	29
3. kapitola: Návrat ke zdroji všehomíra: volání k dobrodružství	61
4. kapitola: Poutník a druhý kokon	89
5. kapitola: Temnota bude světlem: cvičení pro opuštění domova ..	105

Část druhá: cesty k setkání s duší

6. kapitola: Objevit obraz, s nímž jste se narodili	151
7. kapitola: Vnitřní práce	169
8. kapitola: V důvěrném spojení s Jinými	201
9. kapitola: Budování mostu mezi vnitřním a vnějším	239
10. kapitola: Hledání vize a rituál soustředěný na duši	279

Část třetí: návrat

11. kapitola: Kultivace oduševnělého vztahu k životu: 1. část	307
12. kapitola: Kultivace oduševnělého vztahu k životu: 2. část	349
13. kapitola: Žít, jako by vaše místo na světě bylo důležité	407
Poznámky	449
Další zdroje informací	468

Bibliografie	486
Poděkování za svolení k přetisku textů	498
Rejstřík	507
O autorovi	547

Techniky soulcraftu

Techniky pro opuštění domova

Zvyšování samostatnosti	107
Uvolnění připoutanosti ke své dřívější identitě	113
Uzavření nedokončených záležitostí z dřívějších životních období	114
Zbavení se závislosti	117
Přivítat doma Loajálního vojáka	121
Léčení posvátného zranění	128
Naučit se volit autentičnost namísto společenského přijetí	134
Usmíření s minulostí: chýše smrti	140

Cesty k setkání s duší

Naučit se umění odosobnění prostřednictvím meditace	145
Na duši soustředěná práce se sny	171
Hlubinná imaginace	192
Práce se shromážděním rady	203
Posvátná řeč a mlčení	208
Transové bubnování a rytmy	210
Extatický transový tanec	213
Obřadné potní lázně a sauny	217
Rozmluvy přes hranice druhů: dialogy s přírodou	219
Znamení a předzvěsti v přírodě	226
Stopování zvířat a další metody zkušeného pozorování přírody	233
Vlastní obřad	241
Tradiční obřady, rituály a přírodní slavnosti	252
Symbolické umění	253
Práce s deníkem	257

Objevování, vytváření a používání symbolů a posvátných předmětů	260
Používání halucinogenů v rámci obřadů soulcraftu	264
Příběhy a vyprávění příběhů	268
Duševní poezie, hudba, zpěv a tradice bardů	273
Fyzické techniky pro změnu stavu vědomí	275
Hledání vize	281

Kultivace oduševnělého vztahu k životu

Umění samoty	310
Příroda jako zrcadlo	313
Toulky přírodou	320
Umění být ztracený	329
Spřátelit se s temnotou	337
Žít otázkami duše	345
Konfrontace s vlastní smrtí	352
Umění práce se stínem	357
Odstraňování projekcí	366
Umění oduševnělého milostného vztahu	374
Praktikování uvědomělosti (aktivní bdělé mysli)	395
Pěstování osobního vztahu s duchem	399

PŘEDMLUVA

Duše je v podstatě biologický koncept, definovaný jako primární organizační, udržující a vůdčí princip živé bytosti. Soulcraft je schopnost potřebná k formování lidské duše směrem k jejímu naplnění v jednotě s celým univerzem. Univerzum a lidská duše nacházejí naplnění v sobě navzájem. Duše dává četným životním formám úžasné schopnosti pohybu a reprodukce, ale ještě úžasnější schopnosti vnímání a emocí. Duše a veškerá její rozmanitost projevu dává květinám kvést na loukách. Umožňuje všem živým formám, ptákům, rybám a dalším živým bytostem nacházet cesty tisíce mil tam a zase zpět přes kontinenty a temné hlubiny oceánů při jejich migračních tazích. Celý vesmír je utvářen a udržován ve všech svých nekonečných vzájemně propojených vzorcích tajemnými silami duše. Takové bylo chápání duše v našem západním světě až do šestnáctého století, kdy René Descartes (1596-1650) vyslovil myšlenku, že přírodní svět je pouze mechanistický proces, který je možné jednoduše poznat vědeckým měřením.

Lidé se od ostatních živých bytostí liší tím, že mají duši schopnou uvědomovat si sebe samu, což jí dodává intelektuální a morální schopnosti spojované se spirituálními bytostmi. Když byla existence duše ve světě s výjimkou člověka popírána, bylo obtížné zachovat jakékoli její přijímání ve světě lidském. Taková situace panovala v devatenáctém století a v období industriální civilizace století dvacátého. Pak jsme si při psychologických studiích začali uvědomovat, že bez přítomnosti duše nic nedává příliš smysl. Přijímání duševní dimenze přírodního

světa započalo ve studiích C. G. Junga, který vnímal potřebu vzkříšení lidské duše v její nedílné účasti na živoucích silách země.

Ve spojení s domorodými národy jsme si ještě navíc začali uvědomovat hluboký smysl pro realitu, který manifestují ve svém rituálním spojení lidské duše s hlubšími silami univerza. U těchto starších kultur bylo univerzum prožíváno primárně jako vyšší bytost, *s níž je člověk spojený a od níž přijímá poučení*, nikoli jako soubor přírodních zdrojů *použitelných* k prospěchářským účelům. Větry, hory, kroužící ptáci, divoká zvířata potulující se po lesích, hvězdy rozseté po noční obloze: ti všichni člověku předávali nejhlubší zkušenosti, jež kdy získal. Vnitřní život lidí, radostné vytržení, které zažíváme při oslavě svého jedinečného místa v úžasné pospolitosti existence, záviselo na našem prožívání univerza, jež nám poskytuje fyzickou i spirituální potravu. To vše bylo přijímáno jako svět duše.

Tento širší kontext lidské existence byl především pečujícím světem. Poskytoval potravu a přístřeší a léčení v době nemoci. Kromě materiálních potřeb skýtal přírodní svět v celé své zázračnosti inspiraci pro písně a tanec a poezii. Tak to nacházíme u australských domorodců, kteří viditelný svět chápali jako výtvar hlubší skutečnosti označované jako Doba stvoření, Doba snění (alcheringa). Každý aspekt krajiny byl vnímán ve spojení s duchem svých písní.

V tomto původním světě, nejen v jeho domorodé etapě, ale i v dřívějších starověkých civilizacích, převládal přístup založený na spojování lidských záležitostí s rozsáhlejším univerzem. Život byl přijatelný kžití. Jak nám říká Henry Frankfort ve své studii *Before Philosophy (Před filozofií)*, celý svět byl oslovován „Ty“, ne označován „To“. Život v celém svém rozsahu byl smysluplnou a uspokojující zkušeností. S tragickým rozměrem života bylo možné se vypořádat s pomocí, již jsme získávali z tohoto jiného světa. Naše duševní integrita byla chráněna.

Původní domorodé národy získávaly vnitřní sílu potřebnou k vypořádání se s výzvami, s nimiž byly konfrontovány v životě, prostřednictvím svého rituálního spojení se silami přítomnými v celém přírodním světě. Severoameričtí préríjní indiáni svůj život identifikovali a činili posvátným v každém okamžiku nabízením posvátné dýmky čtyřem směrům a pak nebi nahoře a zemi dole. Tímto způsobem věděli, kde se nacházejí. Věděli také, že nejsou sami. Nacházeli se ve středu univerza. Síly přítomné všude v přírodním světě s nimi byly, aby je vedly a podporovaly na lovu, při snášení horka a zimy měnících se ročních období, při jejich střetech s nepřáteli.

Různé kultury také nacházely potvrzení vlastní hodnoty ve svém rituálním sjednocení s velkou kosmickou liturgií ročních období, stejně jako s oslavou svítání a západu slunce. Tyto okamžiky přechodu bývaly posvátné. Vědět, jak zařadit naše lidské záležitosti do širšího fungování univerza, bylo primárním kontextem existence ve všech jejích formách. Na tomto vztahu záviselo integrální fungování celého lidského řádu. Vláda nacházela autoritu a účinnost svého fungování ve spojení s tímto širším schématem univerza. Vzdělávání bylo založeno na iniciaci do tohoto procesu. Život ve svém celku byl považován za oslavu existence. Lidé se potýkali s obavami o potravu a přístřeší, provázely je nemoci a smrt, ale díky pomoci sil univerza byly akceptovatelné a bylo možné se s nimi vypořádat tvůrčím způsobem. Utrpení a smrt bylo možné snášet beze strachu, protože se odehrávaly ve smysluplném interpretačním kontextu.

Severoameričtí préríjní indiáni již v dávné době praktikovali soulcraft při svém hledání vize s jeho několikadenním půstem a modlitbami na nějakém horském vrcholu. Zasvěcovaný byl vzat daleko za hranice viditelné sféry, do nepomíjivého světa, kam nelze dohlédnout a kam zvuky nedolehnou, do světa duše. Tento vnitřní duševní svět ve svém vztahu

ke světu vnějšímu byl člověku čelícímu pozdějším životním výzvám již známý. Tyto národy si rovněž vytvořily rituály pro nebezpečné okamžiky životních přechodů. Pro indiány kmene Omaha bylo obzvlášť důležité v okamžiku zrození představit dítě vesmíru s přizváním, aby nebe i země všemi svými silami o dítě pečovaly.

V našem moderním světě vědeckého poznání a technologických možností jsme se začali domnívat, že bychom se bez těchto spirituálních sil univerza mohli obejít. I když toho o světě víme víc, naše přítomnost v něm je méně osobní, než kdy byla. Australští domorodci s menšími hmotnými statky a životními jistotami než jakýkoli jiný národ, který jsme kdy znali, jsou v hlubším spojení se světem kolem sebe, než jsme my v industriálním světě se severoamerickým kontinentem.

Tím, že z našich životů vymizel pojem duše, jsme svou existenci trivializovali. Úspěchy naší industriální společnosti nás zkrátka zavádějí hlouběji do smyslu postrádajícího světa, světa sice bez hlubšího významu, ne však nevinného nebo neškodného. Ani nás všechny naše vynálezy a recepty na léčení nedokážou udržet v bezpečné vzdálenosti od hlubokých úzkostí, jimž jsme vystavováni. Ani nám naše obrovské vojenské výdaje nedokážou zajistit bezpečí. Vystraší nás – jako jednotlivce i celá naše společenství – i to nejmenší ohrožení života nebo našich jistot. Hledáme ochranu prostřednictvím ještě větší kontroly nad jinými lidmi a nad přírodním světem, jež obýváme, odpovídající jistoty se nám však nedostává. Jako nikdy předtím nás děsí přírodní projevy počasí, vody, půdy a rozličných životních forem, jež zneužíváme. Ohrožují nás nepřátelé, které jsme si nadělali samým úsilím o vlastní národní bezpečnost. Nevíme, jak vycházet s přírodním světem, a nejsme si tudíž ani jisti svými vztahy ve světě lidském.

Zjišťujeme nyní, že bez pomoci onoho neviditelného světa se v čase krizí stáváme zmatenými a dokonce vyděšenými. Nevíme, jak v těchto

obtížných okamžicích požádat o pomoc nebo jak poprosit o uzdravení mimo hranice běžných lékařských postupů. Chybí nám lidé, kteří jsou dostatečně kvalifikovaní na to, aby nás provedli individuálními nebo společenskými krizemi. Nikdy jsme nestrávili dny a noci o půstu na horském vrcholu v prosbách o vizi, jež by nás vedla, posilovala a chránila po celý náš život.

Tyto postřehy zde uvádím jako základ pro ocenění učení Billa Plotkina shrnuté v jeho knize *Soulcraft*. Samotné slovo *soulcraft*, pro většinu z nás nově vytvořený tvar, má udivující přesnost a senzační sílu v přesném vyjádření, o co se v jeho učení jedná. Protože jeho učení je o učení v té nejsmysluplnější formě. Výraz *soul* (*duše*) zní mohutně v jeho dílech. Výraz *craft* (*řemeslo, dovednost, umění, zručně něco vytvářet*) také indikuje potřebu dovednosti, zručnosti, umění, jež byla v tomto industriálním věku výrazně oslabena, ale prochází nyní oživením ve svém plném významu. Každý z nás se po celý svůj život věnuje zpracovávání vlastní duše do nějaké smysluplné skutečnosti, jíž se pro věčnou budoucnost staneme. Rovněž pomáháme druhým při jejich práci na formování vlastních životů. Ti, kteří nás nějakým způsobem provázejí, od rodičů po učitele ve školách a univerzitní profesory, nám pomáhají v kultivování vlastní duše, zatímco my se učíme pomáhat jiným formovat jejich nejhlubší realitu.

Pak tu ale máme situaci mimo naše individuální duše. Industriální svět se pokouší plně zužitkovat tuto krásnou planetu s jejími rozkvetlými loukami, hlubokými lesy, zurčícími potoky, divokou zvěří, až z nich nezůstane téměř nic. Nyní, na počátku jednadvacátého století, si však začínáme uvědomovat, že industriální svět je už za svým zenitem. Ti, kteří stejně jako já pod jeho nadvládou prožili dvacáté století, věří, že nastává nový věk. Industriálně-komerční svět již nemůže dál pokračovat. Dosáhl svého cíle. Ovládá planetu. Vše ostatní v jeho přítomnosti chřadne.

Podobné vrcholné okamžiky však v dějinách obvykle trvají pouze zhruba jedno století. Takový byl nejvyšší bod doby římského císaře Augusta, stejně jako středověké Evropy. Během jednoho století vznikaly gotické katedrály, univerzity, ona velkolepá intelektuální syntéza. V prvních letech třináctého století, s kulminačním okamžikem v Danteho *Božské komedii*, se tvůrčí duch této doby vytratil.

Nyní, s počínajícím jednadvacátým stoletím, jsme začali naši obnovu planety Země. Industriální věk dál půjde svou destruktivní cestou, ale nové tvůrčí síly již představují budoucnost, kde lidé a přírodní svět existují v těsnějším vztahu. Odcizení uplynulých čtyř století už končí. Nepotřebujeme víc plýtvat energií na kritizování minulosti.

Když nyní vstupujeme do nové doby, zcela jistě nás silně ovlivní tento nový průvodce do mysterií přírody a lidské duše. V *Soulcraftu* nám Bill Plotkin předává autentické mistrovské dílo. V důležitosti toho, co napsal, v průzračnosti svého výkladu a historické naléhavosti tohoto tématu, nás zavádí daleko do nového světa, jenž se před námi otevírá. Díla takového významu se vyskytují velmi vzácně. Plotkin plně chápe, že mentalita budoucnosti bude blíž vzhledu domorodých národů tohoto světa než jakýmkoli vzorcům našeho pozdějšího myšlení. Především začneme nacházet hlubší význam svých životů a duševní podporu, kterou při své účasti na této velkolepé kosmické liturgii potřebujeme; v radosti úsvitu, v léčivém poklidu večera, v jarním zpěvu ptáků, v letních přeháňkách, podzimním zráním a zimním spočínutím.

To jsou síly, jež budou formovat naše duše do skutečností, pro něž je tytéž síly přivedly k životu.

Thomas Berry

14. června 2003

PODĚKOVÁNÍ

K početí, zrození a zrání této knihy, procesu trvajícimu nejméně čtyři roky – možná, přesněji řečeno, celý život, přispělo velkým dílem mnoho lidí. Často se zdálo, jako by se tyto stránky vynořovaly z kolektivní touhy celého společenství, nebo dokonce ze země samotné, spíše než jako výsledky úsilí nějakého jednotlivce. Všem za jejich přispění žehnám a jsem jim velmi vděčný.

Za finální podobu knihy jsem nejvíc zavázán pěti lidem. Donna Medeirosová, věrná kamarádka a kolegyně, mě po celou dobu jemně povzbuzovala, prováděla promyšlené úpravy a kladla mi bystré otázky, které mne znovu a znovu podněcovaly a nutily nořit se hlouběji. Geneen Marie Haugenová, nadaná spisovatelka, mistrovská autorka obrazů rozšiřujících vnímání, nezkrotná žena divočiny, pečlivě korigovala každou stránku, učila mě milovat skládání souvětí a neústupně mě nabádala, abych srdce své a srdce knihy – příběhy – postavil do popředí. Anne Depueová, má odvážná a vytrvalá literární agentka, přišla s prvotní vizí podoby této knihy a po celou dobu mi poskytovala nadšený redaktorský pohled. Georgia Hughesová, redakční ředitelka vydavatelství New World Library, je vzácným fenoménem v současném vydavatelském světě: vysoce angažovaná, aktivně osobně účastná, vizionářská a zároveň praktická. Dodávala mi věci znalé návrhy, odborné vedení, podporu a inspirativní výzvy v procesu rození se knihy. Annie Bloomová, má drahá přítelkyně, partnerka v dolním světě a učitelka srdce, přiložila k dílu své obdařené a obdarovávající

ruce v mnoha směrech, včetně příspěví svými mimořádnými příběhy a svým redaktorským přehledem.

Mnozí další drazí přátelé a kolegové revidovali jednu nebo více kapitol, přispěli neocenitelnými radami a pomohli knize najít její místo. Mezi ně patří: Sabina Wyssová, Kerry Bradyová, Jamie Reaserová, Peggy McCauleyová, Peter Scanlan, Michael Thunder, Len Fleischer, Patti Rieserová, Trebbe Johnsonová, Ann Debaldoá, Christina Hardyová, Laura Sewallová, Julia Dengelová, Lynn Goodwinová, Michael DeMaria, Tony Putman, Mary Lou Murrayová, Mary Gomesová, Steffi Laharová, Deborah Bradfordová, Megan McFeelyová, Liz Brensingerová, Tom Lane, Molly Youngová Brownová a Mike Ashby.

Jsem zavázán tisícovkám lidí, s nimiž jsem měl tu čest putovat do divočiny přírody a duše, a za jejich příběhy, jež byly potravou pro duši moji – a pro tuto knihu. Vedle těch již jmenovaných jinde bych chtěl poděkovat také: Lauren Chamblissově, Bettině Seidlové, Nancy McGaheyové, Jerrymu Derstineovi, Miguelu Grunsteinovi, Dorothy Masonové, Mary Janet Fowlerové, Rowenu Hurleymu, Christi Stricklandové, Tree Andrewové, Noře Woodové, Marku Normanovi, Liz Fallerové, Anne Andersonové a Kate Errettové. Díky vám všem a mnoha dalším nejmenovaným.

Mé nejupřímnější díky patří osvíceným učitelům, jejichž dílo obohatilo a umožnilo vzniknout mému vlastnímu. Jsou to: Steven Foster a Meredith Littleová, Dorothy Werginová, Roger Strachan, Eligio Stephen Gallegos, Dolores LaChapelleová, Eliasabeth Cogburnová, Peter Ossorio, Steven a Jessica Zellerovi a Mel Bucholtzová.

Speciální dík patří učitelům, u nichž jsem nestudoval osobně, ale jejich díla a životy výrazně podporují rozvoj mého vlastního. Jsou to: Robert A. Johnson, James Hillman, Joseph Campbell, Thomas Berry, Brian Swimme, Jean Houstonová, Martín Prechtel, Malidoma Somé, James Hollis a Carol Pearsonová.

Jsem vděčný Derricku Jensenovi za vyprávění necenzurované pravdy a za to, že se těmi nejlepšími způsoby vloupává do našich srdcí, a za jeho frázi „jazyk starší než slova“ v jeho zcela zásadní knize téhož jména (*A Language Older than Words*).

Po léta se na prohlubování mé práce v divočině a psaní účastnila díla velkých básníků duše, z nichž mnozí jsou v této knize citováni. Hlavní místo mezi nimi zaujímají David Whyte a Rainer Maria Rilke, jejichž oslnivé verše zarámovaly dvacáté století. Jejich poezie nesmírně prohloubila mé chápání sestupu do duše a pomohla mi porozumět příběhům a myšlenkám v této knize. Dílo Davida Whyta je nepřekonatelné v tom, že moderním hlasem hovoří o touhách lidské duše; nakonec se pro mě stalo nemožné dokončit být jedinou kapitolu bez jeho poetické konzultace. Mezi ostatní básníky, vůči nimž pociťuji vděčnost, patří: Mary Oliverová, William Butler Yeats, Džaláluddín Rúmí (a jeho nadaný moderní překladatel Coleman Barks), Morgan Farleyová a David Wagoner.

Rád bych poděkoval personálu, členům vedení, průvodcům a konzultantům, minulým i současným, Animas Valley Institute za jejich loajální a láskyplnou podporu a povzbuzování při vytváření dynamické podoby a domova pro soulcraft. Mezi ty, kteří ještě nebyli jmenováni, patří: Rachel Posnerová, která s radostí a brilantně udržovala v chodu a prosperitě Animas, když se jeho ředitel uchýlil ke svému psacímu stolu; Mado Reid a Steven Hart, kteří zažehli prvotní ohně; Kerry Bradyová, jež přispěla svým srdečným nadšením a zářivou duchaplností; Rob Meltzer za spolutvůrcovství struktury institutu a šíření jeho vizionářského světla; a Malti Karpfen, Chris Moulton, Betsy Fieldsová, Bill Ball, Ron Margolis, Paul Lemon, Martin Goldberg, Steve a Jessica Zellerovi, Dianne Timberlakeová, Louden Kiracofe, Jade Shererová, Ron Pevny, Ann Robertsová, Wes Burwell, Jeffrey Allen, Esther Olneyová, Michael Barndollar, Anita Sholitonová, Deborah Kennová, Kimberly Wernerová,

Ann G. T. Youngová, David Montgomery, Joe Wooley, Cathy Edgerlyová, Jan Garrettová, Peter Lert, Wendy Elliottová a samozřejmě Fred Schwartz, řidič soulcraftu.

Speciální dík patří Hermovi za jeho lekce v dolním světě.

Tato kniha ani její autor by neexistovali bez lásky, oddanosti, smyslu pro humor, povzbuzování a celoživotní podpory Bernarda a Betty Plotkinových, kteří mě přivedli na tento svět a neustále trvali na tom, abych šel svou vlastní cestou. Mou láskyplnou vděčnost není možné vyjádřit slovy.

Všichni výše uvedení a mnozí další přispěli svým srdcem a duší k veškerým chvályhodným kvalitám, jimiž by tato kniha mohla disponovat. Její případné nedostatky vznikly pouze mým přičiněním.

A nakonec můj největší dík patří divoké přírodě, tak jak se objevuje ve všech svých podivuhodných formách a živoucích silách země, stejně jako v houževnatých touhách a tvořivosti lidské duše.

PROLOG

SPLÉTÁNÍ KOKONU

Jednoho jarního rána, když se země probouzela ze svého dlouhého spánku chladných stínů a temných snů a opět se plnila květy, motýlím touláním a ptačím zpěvem, jsem opustil svůj domov, rozloučil se s přáteli, vzdal se skvělé kariéry a svou starou toyotu obrátil směrem na západ.

Táhlo mi na třicet, jako psycholog jsem působil na newyorské univerzitě v pozici profesora a výzkumného vědce. Vyučoval jsem teorii osobnosti a vedl studijní laboratoř zabývající se výzkumem snů, hypnózy a změněných stavů vědomí dosahovaných prostřednictvím meditace a biofeedbacku (biologické zpětné vazby). Mé zprávy z výzkumu se objevovaly v nejprestižnějších profesionálních časopisech. Lidé říkali, že jako vědec mám velkou budoucnost.

Má duše měla nicméně jiné úmysly.

Tři měsíce předtím, v lednu 1979, jsem stál sám a jako přikovaný na vrcholku jedné zasněžené hory v pohoří Adirondack. Nebe bylo bez mráčků, vzduch naprosto nehybný a světlo zároveň ostré a čarovné. Vydal jsem se užít si prostých radostí sólové zimní horolezecké výpravy, když jsem ale došel na vrchol, bez varování mi břichem a do hrdla projela závratná směsice zármutku a naděje a já v příštím okamžiku věděl, že nejsem určen k akademické dráze. Míle pode mnou, v širé bílé krajině, jsem si všiml něčeho, co se slabě třpytilo na pokraji stínu. Z nějakých nevysvětlitelných důvodů se zdálo, jako by ta zářící věc obsahovala odpověď na mou pravou

podobu přináležení ke světu, a že se musím vydat na cestu a objevit její tajemství. Záviselo na tom úplně všechno.

Rok a půl jsem se toulal – navenek pěšky divočinou pacifického severozápadu a vnitřně jsem podstupoval emoční a spirituální sebepoznávací cvičení. Dostal jsem se až do Oregonu, kde jsem jako stážista vystudoval umění psychoterapie v centru pro duševní zdraví.

Když má stáž skončila, věděl jsem, že se nevrátím do důvěrného bezpečí univerzitního světa, ale co budu dělat, bylo všechno, jen ne jisté. Nakonec jsem v létě 1980 opustil Oregon se dvěma kamarády. Byli jsme téměř na mizině, avšak plni inspirace včetně plánů na vybudování centra pro „osobní a sociální transformaci“. Zamířili jsme na jih a hledali útočiště v okouzující krajině amerického jhozápadu, nedotčené zemi pestrobarevných pouští a kaňonů, rozeklaných hor, divokých řek a voňavou šalvějí porostlých plání.

I když se mi podařilo odtrhnout se od Matky akademie, trpěl jsem dost velkou úzkostí, že jsem něco takového udělal. Univerzitní svět byl jediným společenstvím, jehož jsem se cítil být skutečným členem. Teď jsem kromě univerzity opustil i své domovy v New Yorku a Oregonu. Žil jsem jen s tím, co jsem si vozil v autě a nosil v batohu na zádech, a začínal jsem mít podezření, že jsem se pustil do ztřeštěného projektu s pár šílenci – a že i já sám jsem pravděpodobně cvok. Jeden drsný hlas mi spílal, že jsem se vzdal slibné a bezpečné vědecké kariéry kvůli nějakému chimérickému snu. Jiný mi jemně radil, abych důvěřoval své intuici a obrazu čehosi zářivého na pokraji stínu.

Jak jsme putovali městy a divokou krajinou Colorada, Nového Mexika, Arizony a Utahu – a hledali místo, jež by bylo naším domovem – redukoval se celý můj život na jedinou, různě formulovanou, otázku: Kde je mé společenství? Jaké je mé skutečné místo ve světě? Kdo ve své hluboké podstatě skutečně jsem? Pomalu jsem začínal chápat, že moje identita nemůže být oddělována od místa a příslušnosti ke společenství.

V srpnu jsem zaslechl volání duše znovu, tentokrát jako naléhavou potřebu samoty v divočině, kde bych se podíval dovnitř tak hluboko a tak nevinně, jak jen lze, a čekal, dokud se neozve nějaká pravda.

Dopisoval jsem si tehdy se Stevenem Fosterem a Meredith Littleovou z Kalifornie, kteří modernímu Západu tvůrčím způsobem představovali rituály púšť v divočině, a přesvědčil jsem sám sebe, že vím dost o hledání vizí, abych to zkusil. Jít do přírody, sám, na nějaké nedotčené místo, zůstat tam pár dní bez jídla, hledět do zrcadla přírody a prosit o vizi.¹

Vybral jsem si rozlehlou divokou oblast bez lidských cest, jednu z nejdrsnějších částí pohoří Colorado Front Range, místo, které jsem pár let předtím prochodil s batohem na zádech.

I když jsem věděl, že cesta dovnitř bude obtížná, nebyly její fyzické aspekty tak znepokojující jako nevyhnutelná konfrontace s mou vlastní temnotou. Báł jsem se, že až ten okamžik konečně nastane a já budu hledět do svého nitra, najdu něco děsivého – nebo ještě hůř, nenajdu nic. Ve chvílích menších obav jsem se nacházel rozpolcený mezi dvěma prognózami, co se při mém hledání stane – jednou nevýraznou a druhou přemrštěnou. Na jednu stranu jsem neočekával nic zásadního; domníval jsem se, že si zkrátka jen potvrdím správnost odchodu z univerzity a získám klid díky tomu, že najdu způsob jak přežít mimo univerzitní společenství. Možná by se mi mohlo dostat nějaké podpory pro kariéru psychoterapeuta nebo nějakou jinou, přiměřeně zvládnutelnou a představitelnou úlohu. Ve druhém případě jsem očekával něco velkolepého – že mi duch propůjčí nějaký kouzelný proutek, nástroj mocné síly, schopný přeměňovat ostatní prostým mávnutím mé čarodějnické ruky.

V pozdních hodinách jednoho srpnového odpoledne jsem vjel do zadumaných hor. Setmělo se, když jsem byl ještě mnoho mil od místa, kde

mělo začít mé putování. Unavený a nespokojený jsem se brzy zastavil, abych někde přenocoval. Sjel jsem z dálnice na opuštěnou prašnou cestu. Rozložil jsem si spacák do vysoké trávy pod klenbou stromů. Velmi obtížně jsem usínal, vynořovaly se mi mé strachy – že se ztratím, zlomím si nohu, zemřu na podchlazení, onemocním, sám, daleko odkudkoli – a mé přesvědčení, že nemám patřičné psychické, spirituální nebo ceremoniální nástroje k úspěšnému podniknutí této cesty.

Té noci se mi zdálo, že jsem v nějaké cizojazyčné třídě a mám velké potíže. Ostatní studenti byli dosti schopní – jazykoví akrobati a mistři slov. Připadal jsem si těžkopádný, jako podvodník nebo vetřelec. Pomůcky, které jsem si vzal do třídy (cosi nepatřičného jako stříbrné nádoby), se zdály být nepoužitelné a směšné.

Ve svém bdělém životě jsem mezitím čelil právě opačnému strachu: že univerzita je možná moje jediné společenství a že nepřežiju nikde jinde.

V obou případech jsem se bál, že mám špatné nástroje.

Když jsem se za svítání probudil, trýznil mě tento pocit nepřipravenosti, neschopnosti, ne kvalifikovanosti. Vyčerpaný jsem se ve spacáku posadil a rukama se opřel za sebou. Připravený vzdát svou výpravu, jsem nahmatal něco studeného a kovového v trávě pod svou pravou rukou – přesněji řečeno víc předmětů. Sevřel jsem kolem nich prsty a podíval se na ně: kladívko a kleště.

Hlasitě jsem se rozesmál. Dlouho jsem měl běžnou sadu náradí, ale někdy během roku v Oregonu si ode mě někdo půjčil kladivo a kleště a nevrátil mi je. Alespoň na materiální úrovni to byl přesně ten typ náradí, které jsem potřeboval!

Vzal jsem tuto synchronii jako komickou předzvěst, znamení, že mám alespoň základní pomůcky, jež pro tuto sebeobjevnou cestu do divočiny potřebuji, a že bych v ní měl zkrátka pokračovat. Pookřál jsem.

Hodil jsem spacák do auta a pokračoval dál do hor. Za dvě hodiny jsem se dostal k začátku turistické trasy v horském sedle v nadmořské výšce 3 279 metrů. Obklopovaly mě sněhem pokryté vrcholky; horní hranice lesa se nacházela jen o pár set metrů výš. Na koberci hnědnoucí trávy táhnoucím se od mých nohou se v chladném ranním větříku pohupovaly drobné praporečky lučních květů pozdního léta.

Na kraji malého parkoviště slovy vyřezanými do ztmavlého dřeva cedule hlásala název Old Fall River Road. To byla stezka, na níž jsem měl v úmyslu začít. Její jméno znělo jako místo v Nové Anglii, kde jsem se narodil a vyrostl. Jméno bylo uklidňující, protože jsem o své cestě nechtěl uvažovat jako o „indiánské“; byl jsem tam, abych se stal sám sebou víc, nikoli méně.

Jakmile jsem udělal první krok k severskému lesu na Old Fall River Road, objevily se na silnici dvě ženy jedoucí v nákladním autě. Zeptaly se, jestli je to Ute Pass Trail (Stezka přes sedlo Ute) – Ute je jméno národa převažujícího v tamních horách v předkolumbovské době.

Řekl jsem jim, že ne, že si to nemyslím. Ale abych si byl jistý, vytáhl jsem svou topografickou mapu. Na té stál název „Old Fall River Road“ na začátku cesty, ale asi po kilometru byla skutečně označená jako „Ute Pass Trail“. Pak jedna z žen ukázala na tuto značku a rozhodně prohlásila, že je velmi špatné, když byla taková jména bílými lidmi změněna a že by se měla cesta stále jmenovat „Ute Pass Trail“.

Když už jsem byl na cestě, přišlo mi na mysl, že ty dvě ženy mohly být vnějšími představitelkami mé animy, archetypální zástupkyně ženství v mužské psychice, která slouží jako jeho průvodce na vnitřní cestě do říše Mysterií. Možná přišly jako připomínka, že cesta, po níž putuji, je prastará, kdysi používaná národem, jenž žil v mnohem těsnější vzájemnosti se zemí. Rozhodl jsem se, že nemusím svou opatrnost vůči imitování indiánů nechat zasahovat do hlubší příležitosti naučit se, jak skutečně

patřit k této americké zemi a jejímu více než lidskému společenství. Možná mi tyto ženy – animy – svou přítomností naznačovaly, že se mám co naučit od všech domorodých národů, jež jsou si vědomy své sounáležitosti se zemí.

Stezka šplhala míli chladným smrkovo-jedlovým lesem po severním úbočí. Když jsem dorazil do sedla a na slunce, sešel jsem z Ute Pass Trail a vykročil na svou vlastní neprošlapanou cestu, která začínala u mých nohou a končila v mysteriu.

Namířil jsem si to na jih a plahočil se bažinatou alpínskou tundrou pod rozeklanými vrcholky. S pomocí mapy a kompasu jsem svou cestu směřoval prastarými smrkovými lesy. V polovině odpoledne jsem došel do okouzující rokliny ze stříbrného granitu, rozryté dávnými ledovci, nyní s bujnou vegetací a hustě zalesněné. Potok se v prudkých kaskádách valil do údolí a hřměl roklinou.

Rozložil jsem si svůj jednoduchý, skromný tábor na louce u malého jezírka nazvaného Rock Lake (Skalnaté jezero). Od kolmé horské stěny na jihu se až ke mně táhlo rozlehlé pole velkých balvanů. Na východním konci jezera se klidné vody přelévaly přes hranu do peřejí prudce spadajících tři sta metrů dolů do neproniknutelného lesa.

Chtěl jsem cestovat co nejméně nalahko, takže jsem si vzal jen malou celtu 150 x 210 cm. Měla mi sloužit jako nepromokavá podložka a v případě potřeby i jako stříška. Batoh jsem si položil na jednu stranu tak, abych přes sebe druhou polovinu mohl přetáhnout, kdyby začalo pršet. Jinak jsem raději spal s výhledem na hvězdy. Pomocí kovových kroužků a šňůry jsem zkonstruoval takový systém připevnění ke stromům, aby celta vytvořila stříšku pouhým zatažením za provázek, který jsem měl položený u ramene, a zavázáním uzlu. Mohl jsem to udělat poměrně jednoduše i uprostřed noci, aniž bych se přitom musel úplně probudit.

Tu noc přšlo a můj systém stříšky pozoruhodně zafungoval. O pár týdnů později mě překvapilo, když jsem podobný plánek našel zobrazený v nějaké turistické příručce. Autor tento systém nazýval „kokon“. Aniž bych to věděl, utkal jsem si kokon pro své hledání vize.

Tento první večer jsem snědl své poslední jídlo na další čtyři dny.

Ráno bylo nebe jasné, pouze v rokli se válely roztrhané zbytky mlžného oparu. Navlékl jsem si na sebe několik vrstev oblečení a vnímal okamžiky klidu ve volném prostoru, který by jinak zabírala snídaně. Voda valící se kaskádami burácela a hluk se ozvěnou odrážel od žulových stěn.

S nezbytnou jednodenní základní výstrojí na přežití jsem zamířil do horní rokly, jež se strmě zvedala od Skalnatého jezera. Vodopády a vodní tříšť byly všude, a poté, co se slunce prodralo mlhou, kouzly přede mnou miniaturní duhy. Balvany podél potoka byly porostlé zářivě zeleným mechem.

Když jsem se vynořil z vrbového houští, zjistil jsem, že se nacházím na malinké loučce přilepené ke strmému horskému úbočí. Zaskočila mě vzpomínka na okamžik, kdy jsem byl na tomtéž místě před sedmi lety. Páteří mi odspoda projelo zachvění a můj hrudník se rozestoupil. Jak jsem v duchu pozoroval scény z let mezi dvěma návštěvami tohoto místa: dva milostné poměry; své úspěchy a nezdary coby studenta, učitele a vědce; svá dobrodružství se spirituálními praktikami – buddhistickými, jógickými, súfistickými a taoistickými, cítil jsem, jako bych upřeně hleděl do svého středu. Zaplavilo mě přesvědčení, že můj život byl dokonalou přípravou na něco, co se nyní skrze mě pokouší zrodit. Ale co přesně?

Hned vzápětí jsem pocítil absolutní samotu a strach. Plakal jsem a cítil se na konci sil. Moje vědecká kariéra skončila. Zoufal jsem si, že nikdy nenavážu oboustranně láskyplný a trvalý vztah s nějakou ženou. Moje budoucnost byla hádankou. Zkoušel jsem se ukonejšit tím, že se jedná pouze o skleslost, která je normální reakcí na půst, odloučení

a divočinu. Ale jaksi jsem věděl, že můj život nebude vůbec takový, jaký jsem si ho kdysi představoval, a v ten okamžik se veškeré naděje zdály totálně ztracené.

Pak jsem přešel louku a stoupal dál. Kopal jsem si schůdky do měkkého sněhu a šplhal jsem po téměř svislém sněhovém poli na severní straně kamenné stěny. Zdolal jsem šikmou stěnu skály a přehoupl se přes vrchol. Tam se rozkládalo další safírové jezero zaklíněné ze tří stran mezi strmými žulovými stěnami. Jezero ve tvaru šípu ukazovalo nahoru roklinou k něčemu, co moje mapa označovala jako nejvyšší pleso – Love Lake (Jezero lásky). Uvažoval jsem, jestli na své životní pouti budu někdy schopen dosáhnout takového místa.

Poté, co jsem se vrátil do svého tábořiště, jsem zbytek dne seděl a díval se do zrcadla Skalnatého jezera. Dvojí obavy z cesty do dolního světa se objevily znovu a trápily mě, tentokrát vážněji. Měl jsem strach, že se při mém půstu vůbec nic nestane, že odejdu bez odpovědi, opuštěn bohy a bohyněmi. Současně jsem se třásl, že by se něco stát mohlo, cosi vyžadující kompletní reorganizaci mého života, vyžadující po mně, abych opustil vše, co považuji za drahé nebo posvátné. Dávej si pozor, o co žádáš, spílal mi nějaký hlas.

Moje pozornost se postupně přesunula k rostoucímu hladu a slabosti. Přemýšlel jsem o psychické úlevě, kterou poskytují jídla, jak nám umožňují rozčlenit a definovat si své dny pomocí uklidňujících malých událostí.

A pak jsem došel k názoru, že jsem příliš přemýšlel, a rozhodl jsem se usednout do meditace, vipassany.

Toho večera od západu přitáhly těžké mraky. Začal foukat vítr. Byla mi zima a byl jsem unavený. A měl jsem neuvěřitelný hlad. Začalo pršet. Zalezl jsem si do spacáku a než mě přemohl spánek, trápil jsem se spoustou problémů, včetně toho, jak najdu své skutečné společenství.

Ráno třetího dne své cesty jsem se probudil ze snu, ve kterém jsem byl novým členem nějaké komunity:

Zdá se, že mě přijímají, i když jsem trochu nemotorný. Ukazují někomu brožurku o semináři v Durangu v Coloradu s duchovním mistrem, zenovým rošim. Někteří z nás plánují, že se semináře zúčastní. Potom jde jedna žena z mého společenství, možná má přítelkyně, k nějakému starému autu, aby odtamtud něco vzala. Auto nebylo otevřené několik let. Uvnitř nachází tucet mrtvých koček a já jsem tím znechucený. Vypráví mi příběh o nějakém starém zapečetěném sudu, který někdo kdysi otevřel a našel v něm stovky koček. Mám znepokojivý pocit, pocit negativnosti organické existence.

Alespoň ve svém snovém životě jsem nacházel společenství. A i když jsem se otevíral spirituálnímu ve formě mužského, horního světa, zenově orientovaného, kontemplativního života, mé snové já si stále udržovalo určitý odstup od staršího „vozidla“, zemitého, kočičího, ženského, dolního světa – života před nějakým časem zapečetěného. Uvažoval jsem, co přesně ve mně bylo uzavřeno a proč.

Ve snu se také objevil náznak, že najdu něco důležitého v Durangu – možná spirituální výcvik.

Ráno přineslo nádherný, zářivý východ slunce, ale uprostřed dopoledne už bylo zase zataženo. A zima a foukal vítr. Přesunul jsem své tábořiště pod skalní převis, prostornější úkryt před větrem i velmi pravděpodobným deštěm.

Den jsem strávil pozorováním kolonie pištůch. Po jedné vždy pelášily z bezpečí kamenů, aby popadly šťavnaté sousto trávy nebo potočnice u kořenů. Bez ohledu na všechna možná nebezpečí se věnovaly shromažďování. Šlo jim to dobře. Toužil jsem být tak úspěšný jako ony ve

spirituálním shromažďování, jež jsem přišel podstoupit, tak odvážný, vytrvalý, tak všímavý. Také jsem doufal, že jednou budu členem společenství tak kooperativního a přívětivého.

Jak jsem tam tak klidně seděl, pišťuchy, veveryky, sojky, malé pěnkavy, motýli a straky se i přes mou přítomnost vrátili ke svým běžným denním rytům. Vysoko na nebi kroužil nad Sundance Mountain jestřáb. Cítil jsem, že jsem se stal součástí života hor, přestal jsem být vetřelcem.

Příští ráno jsem se vzbudil s tímto snem:

Přebývám v domě nějaké rodiny, ve velkém panském sídle. Mají ve svém domě mnoho klavírů. Ohromuje mě, jak často matka a dcera v této rodině usedají, aby na klavíry hrály duety. Hrají překrásnou, tajuplnou hudbu. Zpočátku mi nejde do hlavy, proč si téměř vždy sedají spolu a hrají na jediný klavír, i když v místnosti jsou tři nebo i víc dalších nástrojů.

Vzbudil jsem se s onou zvláštní, ale tou dobou povědomou směsicí zármutku a naděje. Záviděl jsem matce a dceři krásnou harmonii, hudbu a účinné spolupůsobení. Toužil jsem po tomto rysu podpory, partnerství a lásky ve svém životě. Stejně jako ve snu o zenové komunitě a v čase stráveném s pišťuchami, i tentokrát jsem byl vítaným návštěvníkem v domově někoho jiného. Uvažoval jsem, jak bych sám mohl vytvořit tak oduševnělé souznění ve vlastním bdělém světě, stejně jako ve svém duševnu. Klíčem se zdál být ženský prvek – jak byl ztělesněný v matce a dceři, ženě s kočkami, dvěma ženami na začátku turistické cesty a přítomností přírody všude kolem mě. Pomohou mi smyslové, emocionálně živé, melodicky rezonující ženské síly ve mně a v přírodě najít mé místo, můj vrozený dar, mou komunitu?

Tento čtvrtý den jsem konečně cítil onu velkou energii a percepční ostrost a čistotu, o níž mi říkali, že se nakonec jako výsledek půstu dostaví.

Strávil jsem den v meditační pozici a stavu mysli, díval jsem se na jezero, pozoroval kolonii pištuch a cítil vroucí vděčnost za všechny živé bytosti nebe a země, jež splétaly své předitivo kolem a skrze mě. Stal jsem se ostře bdělým, mé smysly byly mimořádně vnímavé a srdce doširoka otevřené. Nechal jsem divokou přírodu, aby mě naplnila svými rytmy, a zamiloval jsem se, jednoznačně a absolutně, do světa.

Během dne mou pozornost stále víc přitahoval krásný mohutný smrk stojící o samotě na břehu jezera. Po určitém čase jsem odhalil, že tento smrk je víc, než jsem si zprvu všimnul – byl to zenový mnich oblečený v prostém modrozeleném rouchu, hlavu měl zakrytou kapucí. Nebylo to tak, že by smrk zmizel a místo něj se objevil mnich. Bez nějakého velkého překvapení jsem byl prostě schopen vnímat, že ten smrk je mnichem, jako by to bylo naprosto normální.

Mnich stál velmi klidně, zády ke mně a čelem k jezeru. Tu a tam lehkým pohybem hlavy pozdravil bobry, a jeho gesto bylo opětováno plácáním ocasů.

Pak se mnich pomalu obrátil doleva a nataženou rukou ukázal k porostu menších smrčků asi třicet metrů od sebe. Tam, mezi tmavě zelenými větvemi, jsem dokázal rozeznat čilé pohyby velkého žlutého motýla. V třepotavé spirále se blížil mým směrem. Přilétl přímo ke mně. Křídlem se dotkl mého obličejce – mé tváře – a v týž okamžik vyslovil mé jméno: „Splétač kokonů.“

To bylo vše, co řekl, a odletěl.

Moje první myšlenka byla: „To je zajímavé. Myslím, že jsem právě dostal duchovní jméno. Hmmm. Splétač kokonů. To není špatné. No, aspoň to má potenciál. Ale nezní to úplně správně, možná trochu archaicky, ale možná bychom to mohli změnit na Spřádač kokonů nebo Tvůrce kokonů nebo...“

Moje zmatená mysl v tomto vnitřním dialogu pokračovala ještě pár sekund a téměř ztratila nevýslovnou vzácnost onoho okamžiku. Pak se cosi prodralo mým hrdlem – povzdech nebo zasténání. Mé srdce se rozšířilo a puklo. Plakal jsem vděčností. Má mysl se zastavila a svět se opět rozhybal.

Životem pulzující dotek motýla a mnichova statná postava mě, jako objetí, začali učit, jazykem starším a mnohem hlubším než slova. Říkali mi, že v tomto životě je mou příležitostí i úkolem splétat kokony. „Krásné prostředí pro transformaci,“ říkali v pocitových obrazech, „posvátná místa, kde se lidé mohou znovu učit od divoké přírody existující jak kolem nich, tak v nich coby jejich nejhlubší podstata.

Mnich a motýl mi objasnili, že nebudu vlastnit žádnou kouzelnou hůlku, která by lidi proměňovala nebo je zachraňovala od obtížné dřiny zrozování se do životů vlastních duší. Vysvětlovali, že kouzelné hůlky jsou velice vzácné a že zprostředkovatelé proměny – jako psychoterapeut nebo průvodce při hledání vize – by je i tak měli používat jen zřídka. Největší službou je vytvořit příležitosti, kdy lidé mohou přijmout své osudy s použitím vlastního přirozeného načasování a tvůrčího impulzu, aby posílili a iniciovali sami sebe.

Dozvěděl jsem se, že mým základním společenstvím je přírodní svět samotný a že klíč k mé plné sounáležitosti s tímto světem vyžaduje, abych splétal kokony pro členy svého *lidského* společenství. Mnich a motýl mi oznámili, že i když o zručném splétání kokonů vím pramálo, mám se to naučit za pochodu – bez výmluv a omluv. Bylo na mně, abych si našel vlastní nástroje a techniky.

Poslední noc u Skalnatého jezera se mi zdál následující sen:

Mám přítelkyni. Jmenuje se Carmen (což v latině znamená „píseň“). Jdeme se podívat na závody ve skocích na lyžích na obrovském můstku, víc než sto metrů vysokém. Stojíme na lyžích, těsně nad závodníky, na závratně vysoké plošině na vrcholu můstku. Když se startovní brána otevírá a několik lyžařů

současně sjíždí po rampě, neočekávaně se rozjíždíme s nimi! Je to spíš jako let než jízda na lyžích – a naprosto povznášející! Dál letíme s lyžemi na nohou. Protože jsem v tom nováček, Carmen a nějaká druhá žena mě berou za ruce, aby mi pomáhaly.

Možná započal nový vztah s mojí animou. Dal jsem jí jméno, Carmen, tak jsem získal naději, že bych se mohl naučit písň své duše. Ona a já budeme možná společně tvořit krásnou, mystickou hudbu, jako matka s dcerou v dřívějším snu, a pohybovat se spolu radostně a ladně jako ti skokani na lyžích. Možná tady byla nějaká tajemství o splétání kokonů.

Cítil jsem, jako by má duše trpělivě čekala, až se postavím svým strachům z jejích tajemství, a nesměle doufala, že spolu budeme zase jednou zpívat, a věřila, že se nakonec možná přihlásím o své pravé jméno. David Whyte píše:

Duše žije spokojená
a naslouchá.
Chce-li se proměnit
v krásu děsivých podob,
pokouší se promlouvat.

Proto nebudeš zpívat,
takhle vystrašený,
kdo by se k tobě mohl přidat.

Hlas váhavý
a její ruka se chvěje,
když ve tmě tápe po tvé.

Dotýká se tvého obličej
a v týž okamžik
pronáší tvé jméno.

To, jež tys odmítal vyslovit,
stále znovu a znovu,
to, jež tys odmítal vyslovit.²

Jako tomu ve většině případů bývá, mé hledání vize nenaznačovalo nějakou novou kariéru nebo životní směr identifikovatelný podle známých profesních kategorií současné kultury, ale bylo mi ukázáno něco o tolik hodnotnějšího: esenciální podstata mého vrozeného duševního daru. Nedozvěděl jsem se, jaký systém realizace mám použít, ale co má být zrealizováno. Dozvěděl jsem se, že mým posláním je pomáhat lidem vstoupit do bouřlivých vod duše, kde mohou být jejich životy transformovány, a že to mám dělat prostřednictvím procesu podobného splétání kokonů. A semínko vize začalo klíčit, vize soudobé cesty iniciace pro lidi západních kultur, s přírodou spojená cesta k dospělosti zakořeněná v duši a nakonec k moudrému stáří.

Stejně jako všichni lidé, i já jsem se setkal se strádáním a utrpěl ztráty. Ale od onoho okamžiku u Skalnatého jezera jsem nikdy nepochyboval o zárodečném obraze v jádru mého poslání, o vizi, jež z něj vytryskla, ani o živé přítomnosti obou v mém nitru, přítomnosti, jež mi skýtá oporu a posilu.

Mnich a motýl zůstali věrně se mnou coby komplementární učitelé. Mnich podporuje zenové kvality soustředěnosti, nepřipoutanosti a trpělivosti, zatímco motýl zpívá chválu hravosti, živosti a spontánnosti. A trvají na tom, abych splétal dohromady tyto kontrastující kvality.

Setkání s mnichem a motýlem mě uvedlo na mou cestu duše. Nicméně okamžik prvního setkání s duší je teprve začátek.

ÚVOD

PRŮVODCE NA CESTĚ K DUŠI

Už víc než dvacet let provádím lidi do divočiny – nejen po kaňonech červených skal a po zasněžených horách amerického jihozápadu, ale, co je podstatnější, do divokých zákoutí vlastních duší. Nazývám tuto práci *soulcraft*.

Jako psycholog jsem zjistil, že nespokojenost mých klientů často pramení v nenaplněných touhách po divočině, tajemnu a smysluplném místě ve světě. Tradiční metody psychoterapie, regulované vztahy a stísněné ordinace jsou nedostačující, aby se vypořádaly s touto touhou po nespoutané sféře duše – jejích džunglích, peřejích, labyrintech a nezkrocených bytostech. K objevení vrozených pokladů, tajemství údělu, skrytých pod povrchem našich všedních stereotypů, je potřeba radikálního posunu v náhledu, rozšířené zásobárny strategií a rolí a mnohem divočejšího, lidskou činností méně zasaženého vnějšího prostředí. Soulcraft je přístup k duševnu – psýché – a světu, jenž zahrnuje jak divokou přírodu, tak i hlubiny našich duší; dal by se nazvat eko-hlubinnou psychologií.

Současná společnost ztratila spojení s duší a cestu k psychické a spirituální zralosti, neboli k pravé dospělosti. Místo toho jsme pobízení, abychom si vytvářeli životy předvídatelné jistoty, umělé normálnosti, materiálního pohodlí, nezábavné zábavy a iluzí věčného mládí. Většina našich vůdců – politických, kulturních a ekonomických – představuje a brání dlouhodobě neudržitelný způsob života vybudovaný na vojenské agresi, ovládání a zneužívání přírodních zdrojů a oprávněné národní

bezpečnosti, jež ignoruje potřeby jiných živočišných druhů, jiných národů, kmenů a ras i našich vlastních budoucích generací. Tyto hodnoty neodrážejí naši hlubší lidskou podstatu.

Úspěšné manévrování v této nejnebezpečnější době lidské historie vyžaduje psychicky a spirituálně zralé muže a ženy, kteří dokážou zplodit zralý lidský druh. U přírodních národů se iniciovaná dospělost rozvíjí v důvěrném a těsném vztahu se zemí, větším organismem, jenž nás zrozuje a živí. Pro současné lidi, jejichž kultura nebere v úvahu, nebo dokonce pohrdá důvěrným vztahem s přírodou a duší, je dosažení psychické a spirituální zralosti náročné, ale možné a nikdy nebylo potřebnější než nyní.

Mnoho lidí v industrializovaných kulturách západní civilizace našťestí chápe, že uspokojivý život nespočívá v nadbytečném ekonomickém rozmachu, že skromné množství jistot a pohodlí poslouží adekvátně coby základy pro tvůrčí a duši probouzející život a že každý z nás může přinést jedinečný dar světu. Světu, jenž zoufale potřebuje společensky transformující příspěvní zasvěcených, aktivně zapojených dospělých. Slyším svět, jak samotný volá po renesanci lidské duše, nebo jak říká James Hillman, psýché velikosti země.

Tato kniha je hraničním přechodem do tajemství, do mysteria. Její stránky, vyplněné technikami soulcraftu, příběhy, básněmi a instrukcemi, vás zvou pustit se na současnou, západní, na přírodě založenou pouť do divokých krajů vaší vlastní duše.

Pro každou cestu do divočiny je užitečné přibalit si mapu dané oblasti. Pokud si, než vyrazíte, načrtnete zamýšlenou cestu na mapu, je pravděpodobnější, že pak budete v jakémkoli konkrétním okamžiku vědět, kde se nacházíte. Můžete také vědět, co přijde vzápětí – překročení řeky, hustá vegetace, mokřina, vysoká vyhlídka nebo dobré místo na táboření.

Tento úvod je mapou knihy, již držíte v rukách, něco, co vám umožní udržet si při čtení orientaci.

Knih samotná je turistický průvodce pro mystický sestup do dolního světa duše, do podsvětí našich všedních životů: objasňuje, čím tento sestup je, proč je nezbytný, jak rozpoznat volání k sestupu, jak se na něj připravit, jak tento proces probíhá a jaké vyvolává pocity a jaká cvičení či praktiky spouštějí a urychlují sestup a maximalizují přínosy této cesty k rozdmýchání duše.

První třetina knihy vás připraví na oddělení se od vašeho důvěrně známého světa. První kapitola je obecným úvodem do topografie sestupu. Kapitola druhá vás seznámí s jazykem, jenž bude na cestě používán, co váš průvodce myslí výrazy jako duše, duch, ego, vzestupná pouť, sestupná pouť, setkání s duší a vize a jak chápe vztah mezi duší a přírodou. Třetí kapitola popisuje, jak cesta začíná, bez ohledu na to, jestli začíná během vaší rané dospělosti, později při krizi středního věku, nebo na smrtelném loži. Nahlédneme do volání k dobrodružství, které signalizuje příležitost sestoupit do hlubin vlastního nitra. Můžete si představovat, že první tři kapitoly jsou instrukcemi vašeho průvodce v předvečer, než se vydáte na cestu.

Existují dva obrazy, jež vám pomohou udržet soustředění, jakmile váš sestup začne. Prvním je archetyp lidské podstaty nejvíc rezonující s mystickými cestami – Poutník. Druhým je kokon, symbol totálně transformativní podstaty vašeho hledání. Těmito obrazy se zabývá čtvrtá kapitola.

Kapitola pátá urychluje sestup prostřednictvím několika cvičení, jež vám nabízí pro „odchod z domova“ – uvolnění připoutanosti k vaší současné personě (Jungův výraz označující masku, sociální fasádu jako odpověď na požadavky sociální konvence a tradice. Funkční komplex mezi jedincem a společností. Viz Hartl, Hartlová – Psychologický slovník. *Pozn. překl.*) a náhledu na svět, v jehož rámci fungujete.

Druhá část knihy tvořená 6. až 10. kapitolou se zabývá více než dvaceti cestami k setkání s duší, specifickými metodami objevení a prozkoumání

temných tajemství vaší duše. Třebaže pramení z tradičních oblastí přírodních kultur, jsou zde tyto cesty prezentovány v moderním západním balení. Tyto metody se pohybují v rozmezí od práce se sny zaměřené na duši po transové rytmy a tance a patří mezi ně osobně navržené obřady, poezie duše, cesta rady, moderní hledání vize a komunikace s přírodou prostřednictvím symbolů a znamení, stejně jako pomocí přímého dialogu.

Závěrečná třetina knihy vás připravuje k návratu do všednodenního světa, abyste žili svou cestu duše, to, co bylo dříve skryté, přinesli jako dar ostatním. Prozkoumáme zde techniky pro oduševnělý život včetně umění milostného vztahu, práce s našimi osobními stíny, putování v přírodě, sprátelení se s temnotou, kultivaci osobního vztahu s duchem a, co je nejdůležitější, radostného nabízení daru vlastní duše jako příspěvku ke společenské a politické transformaci a péči o životní prostředí.

V knize najdete básně, jež zvýrazní vaše emocionální a obrazové porozumění pouti. Aby vám pomohly vstoupit do mysterií přírody a psychiky, doporučuji každou báseň přečíst nahlas, velmi pomalu a minimálně dvakrát.

Na konci knihy jsem připojil oddíl se seznamem řady zdrojů k rozšíření a prohloubení vašeho používání každého z probíraných cvičení soulcraftu.

Mým prvotním záměrem a největším přáním u této knihy je, aby vám poskytovala podporu a povzbuzení, až se pustíte do méně známé poloviny spirituálního hledání – na cestu k duši.

S přáním všeho nejlepšího při sestupu

Bill Plotkin

Dark Canyon, Colorado Plateau

Duben 2003

ČÁST PRVNÍ
ODSEKNUTÍ

1. kapitola

CO JE SKRYTÉ PŘINĚST JAKO DAR OSTATNÍM

*...Být člověkem
znamená stát se viditelným,
když přinášíte to,
co je skryté,
jako dar ostatním...*

David Whyte

Kým jste, je o tolik víc, než si právě teď uvědomujete. Jste vskutku čímsi tajuplným a čímsi velkolepým. Přechováváte v sobě – bezpečně ukrytý ve svém nitru – velký dar pro tento svět. I když si občas možná připadáte jako ozubené kolečko ve velkém stroji, domníváte se, že nemáte žádný skutečný význam ve velkém plánu existence, pravdou je, že máte plné právo na smysluplný život, tajuplný život, život nejvyššího naplnění a služby. Abyste do tohoto života vstoupili, nemusíte se stát členy žádné kmenové kultury, ani nemusíte popřít své náboženské hodnoty. Není nutné, abyste opouštěli zaměstnání, prodávali nebo někomu darovali svůj domov nebo se učili jíst jen zeleninu. Ale co skutečně potřebujete, je podstoupit pouť, stejně radostnou a potěšující, jako dlouhou a obtížnou. Cestou budete muset pravděpodobně přinést ty nejvyšší oběti, ale než začnete, nebudete schopni určit, o co by se konkrétně mohlo jednat. Nicméně abychom se na tyto záležitosti podívali ze správného úhlu pohledu, v žádném bodě nebudete žádáni obětovat jakékoli společenské role, materiální objekty nebo obrazy sebe sama, jichž byste stejně nepozbyli v okamžiku svého posledního výdechu. Così ve vašem nitru se modlí, abyste tohoto momentu nedosáhli, aniž byste se odvážně, o mnoho let dřív, vydali na mystickou cestu duše.

V každém z nás existuje velká touha.

Toužíme odhalit tajemství a mysteria našich individuálních životů, najít svou jedinečnou cestu přináležení k tomuto světu, objevit dosud

nepoznaný poklad, s nímž jsme se narodili, abychom ho přinesli do svých společenství. Přinést tento dar ostatním je polovinou naší spirituální touhy. Druhou polovinu tvoří přání zakusit svou jednotu s univerzem, s veškerým stvořením. *Soulcraft* zahrnuje obě poloviny spirituality a konkrétně se zaměřuje na tu první: naši intenzivní touhu po poznání svébytného osobního smyslu vlastního bytí a způsobu podílení se na světě, touhu, jež nás táhne k srdci světa – dolů, tedy do divoké podstaty a do temné říše našich nejhlubších přání.

Ruku v ruce s naší největší touhou žije stejně silný strach, že přesně to, co hledáme, nalezneme. Jaksi tušíme, že s tím přijdou nevratné a výrazné změny v našich životech, v našem vnímání jistot a bezpečí, změna našeho vztahu vůči všemu, co považujeme za známé a drahé. Máme ale rovněž podezření, že říci ne svým nejhlubším přáním bude znamenat uvěznění sebe sama v životě příliš nicotném. A tichý hlásek hluboko uvnitř trvá na tom, že tento jedinečný poklad rozhodně stojí za všechny oběti a obtíže spojené s jeho objevováním.

A tak hledáme. Chodíme k psychoterapeutům, aby vyléčili naše emocionální zranění. K lékařům a dalším odborníkům na zdravotní péči, aby uzdravili naše těla. Za duchovními docházíme, aby uzdravili naše duše. Ti všichni pomáhají – někdy a do určité míry. Ale nevyslovená a obvykle nevědomá dohoda, kterou uzavíráme sami se sebou, je, že ano, chceme být uzdraveni, chceme být učiněni celistvými, jsme ochotni ujit určitou vzdálenost, nejsme však ochotni zpochybňovat základní předpoklady, na nichž byl vybudován náš způsob života v osobním i společenském měřítku. Ignorujeme ten tichý hlásek. Nejsme ochotni riskovat ztrátu toho, co máme. Chceme toho jenom víc.

A tak naše nejhlubší touha nenachází naplnění. Nejčastěji se jí ani nesnažíme smysluplně zabývat.

Přírodní národy všech kontinentů vědí, že k odkrytí tajemství svých duší musíme putovat do neznáma, hluboko do temnoty sebe sama a dále do vnějšího světa mnoha nebezpečí a nejistot. Vědí, že nikdo by si takovou věc nezvolil náhodou nebo s radostí. Většina lidí by ve skutečnosti nezačala bez značného sociálního a kulturního tlaku návdavkem k silné vnitropsychické touze po celistvosti. A třebaže tato cesta je spirituální, *nejedná se* o transcendentální pohyb směrem vzhůru ke světlu a k extatickému sjednocení se s veškerým stvořením. Je to pouť dolů do temných mysterií individuální duše. Je to cesta, na níž, jak popisuje velký německý básník Rainer Maria Rilke, jsme žádáni, abychom důvěřovali nikoli své lehkosti, ale své tíži:

Jak jistě zákon přitažlivosti
silný jako oceánský proud
zmocňuje se i té nejmenší věci
a táhne ji k srdci bytí.

Každá bytost –
každý kámen, květ i dítě –
je držena na svém místě.

Jen my ve své aroganci
odstrkujeme se od toho, k čemu každý přináležíme,
pro jakousi prázdnou svobodu.

Kdybychom se jen odevzdali moudrosti země,
mohli bychom růst zakořenění,
jako stromy.

Místo toho se zaplétáme do smyček vlastního tvoření
a bojujeme,
osamělí a zmatení.

A tak jako děti
začínáme se znovu učit od věcí,
neboť ony spočívají v srdci božím;
nikdy ho neopouštějí.

To nás mohou věci naučit:
padat,
trpělivě důvěřovat vlastní tíži.
I pták tak musí učinit,
než může vzlétnout.¹

Lidé pocítují přitažlivost směrem dolů, k duši, od počátku času.

V mytologiích celého světa nacházíme nespočet příběhů o sestupu hrdiny nebo hrdinky do dolního světa, do podsvětí. Řekové vyprávěli příběh o Orfeovi, pohádkově nadaném hudebníkovi, jenž putoval do podsvětí k Hádrovi, aby tam našel a vrátil život své zemřelé nevěstě Eurydice. Při její záchraně uspěl, ale pak, když ji vedl zpátky na svět, ztratil ji znovu (a tentokrát navždy), protože se přes zákaz bohů ohlédl, aby se ujistil, že tam Eurydika stále je.

Persefona, dcera bohyně plodnosti Démétér, je unesena Hádem, pádem temného podsvětí, aby se stala jeho nevěstou. Nakonec Zeus posílá Herma, aby Persefonu zachránil (pouze s částečným úspěchem: třetinu každého roku musí Persefona strávit dole).

Anglosaští Skandinávci si vyprávěli příběh o válečném hrdinovi Beowulfovi, který sestupuje do strašlivé bažiny, aby tam bojoval s příšerou všech příšer, Grendelovou matkou. Beowulf ji zabíjí, ale sám se vrací částečně jako bestie.

Ze starodávného sumerského světa pochází mýtus o bohyni nebe, Inanně, která sestupuje do podsvětí, aby tam čelila své temné sestře bohyni Ereškigal, jež Inannu zabije a její mrtvé tělo pověsí na hák. Enki, bůh vod a moudrosti, posílá k Ereškigal dva truchlící pozůstalé, aby zajistili Inannino propuštění. Inanna však musí poslat náhradníka, aby zaujal její místo v podsvětí.

Núbijský národ v saharské Africe vypráví příběh o mladé ženě, která je opovrhována ostatními ženami z vesnice kvůli své kráse. Ve svém zoufalství sestupuje na dno řeky, na velmi nebezpečné místo, kde se setkává s odpudivou stařenou s tělem pokrytým hrozivými boláky, která mladou ženu žádá, aby jí rány olízala. Ona tak učiní, a tím je zachráněna od nestvůry z hlubin. Do vesnice se vrací s velkými dary.

Podobné mýty a příběhy najdeme v nespočtu kultur. Naznačují, že každý musíme podniknout sestupnou pouť, máme-li uzdravit sami sebe na nejhlubších úrovních a dosáhnout plné a autentické dospělosti, že v podsvětí, dolním světě, přebývají mocné a nebezpečné bytosti, které nejsou zvláště přátelské nebo přitažlivé, a že nás tato zkušenost navždy změní. V současných západních kulturách žijeme, jako by spirituální sestup již nebyl nezbytný; žijeme, aniž bychom si uvědomovali, že tato cesta je určená pro každého z nás, nejen pro mytologické hrdiny a hrdinky.

Velký mytolog Joseph Campbell ve svém klasickém díle *The Hero with a Thousand Faces* (česky vyšlo jako *Tisíc tváří hrdiny: archetyp hrdiny v proměnách věků*, nakl. Portál, 2000, *pozn. překl.*) v bohatém detailním popisu identifikoval univerzální modely a témata tvořící základ sestupné cesty

obsažené ve všech světových mytologiích.² Tyto modely a témata odhalují, co můžeme očekávat na našich vlastních cestách do dolního světa.

Mytický hrdina nebo hrdinka představují vás a mě, všední *já* neboli ego. Když se pustíte do dobrodružství v dolním světě, začíná to stejně jako v mýtech – opuštěním domova. Opuštíte svůj běžný život a své role a svůj známý způsob chápání sebe sama. Zakrátko (na prahu dolního světa, království temnoty) se setkáváte s démonem – stinným aspektem svého vlastního nevědomí – který střeží průchod. To je první zkouška. Jsou dva způsoby, jak můžete v tomto bodě pokračovat. Pokud démona porazíte, nebo si ho nakloníte (možná nějakou obětí nebo pomocí osobního kouzla), vstoupíte do podsvětí „živí“ (s pozůstatky běžného vědomí). Jste-li oproti tomu zabiti, nebo roztrháni na kusy, sestupujete „mrtví“ (zcela zbaveni běžného vědomí). Sestupujete však tak či onak a to je podstatné.

Poté putujete tím, co Campbell nazval „svět neznámých, ale zvláště blízkých sil“. Přesně tak je dolní svět vnímán – přestože jsou bytosti, s nimiž se tam setkáváte, exotické a prapodivné, zdá se, že vás znají, protože koneckonců představují dříve odmítnuté, zavržené aspekty vašeho širšího já.

Setkání v dolním světě vám pomáhají dvěma způsoby. Některá dál těžce narušují nebo úplně rozbíjejí vaše dřívější chápání sebe sama a světa, zatímco jiná setkání vám poskytují pomocníky nebo magickou pomoc a podporují váš v duši více zakořeněný způsob existence. Ve vrcholném bodě pouti – jedná se skutečně o úplné dno, nejnížší bod podsvětí – proděláváte nejtvrdší zážitek, který definitivně rozpouští váš starý obraz sebe sama (smrt *ega*) a zavádí vás k vaší odměně, k objevení stěžejního poznání vlastní duše.

Toto vyléčení může být pocíťováno jako celá široká škála zážitků: sjednocení vašeho vědomého já a duše, ztělesnění například jako posvátný sňatek nebo sexuální spojení s nějakým bohem nebo bohyní; poznání

duše potvrzené nějakou božskou bytostí; zkušenost sebe sama jako nositele posvátných sil; nebo objevení nějakého pokladu či daru.

S návratem do běžného, středního světa jste nyní víc vědomě spojeni se záměrem své duše. Váš svět je tím ozdraven jak vnitřně, tak navenek – vnitřně tím, že se váš obraz světa a vašeho místa v něm stal opět celistvým, avšak zcela novým a rozšířeným způsobem, a navenek tím, že se vracíte s posvátným úkolem, který máte ve své komunitě vykonat, darem, jenž přispívá k uzdravování a sjednocování světa.

Dar, který přinášíte ostatním, není pokusem zachránit svět, ale plně k němu *patřit*. Není možné zachránit svět tím, že se ho budete snažit zachraňovat. Je třeba, abyste zjistili, *co je skutečně vaše* a můžete to světu nabídnout, než ho budete moci učinit lepším místem. Objevit unikátní nadání, dar, který můžete přinést svému společenství, je vaší největší příležitostí a výzvou. Přispění tímto darem – vaším pravým já – je to nejvyšší, co můžete udělat v lásce a službě světu. A právě to svět potřebuje.

Dokážeme vytvořit moderní metody k usnadnění pouti do dolního světa.

Po tisíce let žijeme v kultuře, jež nás „chrání“ před obtížemi a nebezpečími tohoto sestupu, ve světě, kde je vše více či méně předvídatelné a kde se většina lidí snaží vyrovnat těm, kteří získávají největší socioekonomické odměny. Je to svět, z něhož povětšinou vymizeli skuteční stařešinové, kteří kdysi bývali nositeli hlubokých znalostí duše a čekávali na nás na prahu dolního světa, podsvětí, aby nás přes něj převedli.

Vědění o této pouti však stále zůstává dostupné. Kromě světových mytologií ho můžeme nalézt v šamanských tradicích přírodních národů,

v ezoterických odnožích velkých světových náboženství, v pár zbývajících mystických školách, ve verších básníků duše a v moderní hlubinné psychologii. A co je nejdůležitější, toto vědění se vždy a všude nachází v duši každého z nás a na zbývajících místech nedotčené přírody po celém světě.

Když už jsme identifikovali univerzální vzorce sestupu – jak je zformuloval Campbell a ostatní a jak se nacházejí v přírodě a našich vlastních duších – jak tedy tyto vzorce aktivujeme v moderním západním životě?

Tato otázka tvoří jádro mé práce coby psychologa, průvodce v divočině a pomocníka na cestě do dolního světa. *Soulcraft* tvoří most mezi rozpoznáním archetypálních vzorců a skutečným *prožitkem* sestupu. Poskytuje cvičení a cesty k započetí a prohloubení této pouti. Některé z těchto metod jsou moderními adaptacemi z kulturní moudrosti věků a jiné jsou tím, co jsme já a mí kolegové spolu s našimi účastníky objevili prostě tak, že jsme si vyhrnuli rukávy a ponořili se sami do mysterií.

Za podpory přírody a průvodce dolním světem nám naše duše mohou ukázat, jak si znovu vytvořit vztah s tajemnem. Musíme se jen naučit, jak se dívat, a pak udělat další krok na cestě.

Každé ze cvičení *soulcraftu* představených na těchto stránkách je konstruované k použití ruku v ruce s těmi ostatními. Introspektivní cvičení doplňují a oživují ty vnější, na přírodu zaměřené postupy, a všechny metody navzájem prohlubují a rozšiřují své výsledky.

Soulcraft ale obsahuje i něco víc než jen směsici všech možných nástrojů a technik. Nabízí způsob života kladoucí důraz na smysluplnost a mysterium, oslavuje hlubiny a velkolepost naší individuality a pomáhá do západních civilizací znovu zavést onu druhou, dolů směřující polovinu spirituální cesty.

Takovým celistvým přístupem k objevování a začleňování duše do života přírodní národy disponovaly od nepaměti. Imitování domorodých

národů kterékoli země nebo tradice však není potřebné a může být neuctivé vůči nim i nám samotným, a nakonec jen omezeným přínosem pro lidi, kteří nejsou rodilými nebo přijatými členy těchto kultur. Je čas, abychom my, lidé západního světa, vytvořili svou vlastní moderní a praktickou cestu k duši, odvozenou částečně od svého těsného vztahu k zemi nebo místu.

Nejúčinnější cesty k duši jsou založené na přírodě, vnitřní i vnější přirozenosti.

Vnější příroda, přirozené prostředí, které nazýváme „divokým“, vždy bývala zásadním prvkem a primárním rámcem pro cestu k duši. Duše je konec konců naší *vnitřní* divočinou, vnitropsychoickou sférou, o níž toho víme nejméně a která je nositelkou našich individuálních mysterií. Jestliže opravdově a s úctou vstoupíme do vnější divočiny – plně otevření jejím tajemným a nezkráceným silám – odpovídá naše duše vlastními výkřiky a touhami. Tyto vášně nás mohou zpočátku vylekat, protože hrozí totálním rozvrácením našich pečlivě poskládaných běžných životů. Možná proto mnoho lidí pohlíží na svou duši téměř stejně, jako vnímají pouště, džungle, oceány, divoké hory a temné lesy – jako na nějaké nebezpečné a hrůzu nahánějící místo.

Naše společnost stále staví bariéry mezi svými příslušníky a vnitřní i vnější divočinou. Na té vnější straně máme své klimatizované domy a automobily, střežené komunity a doručování nákupů až do domu, oplocení a úředníky zodpovědné za uplatňování nařízení týkajících se držení a chování zvířat, přehradní hráze a virtuální reality. Na té vnitřní straně jsou nám předepisovány „zlepšovače nálady“, alkohol a pouliční drogy; konzumní způsob života a desítky jiných duši otupujících závislostí; fundamentalismy, transcendentalismy a další útek(ism)y před skutečností; rigidní systémy víry v to, co je „dobré“ a co je „špatné“; a učení, že Bůh

nebo jiná otcovská entita na nás bude dohlížet a chránit naše choulostivé životy.

Když však unikneme za tyto umělé bariéry, objevíme něco úžasného: příroda a duše nejen že na sobě vzájemně závisí, ale jedna po druhé *touží* a jsou, konec konců, *téže* podstaty jako dvojčata nebo stromy sdílející tytéž kořeny. Individuální duše je jádrem naší lidské přirozenosti, důvod, pro nějž jsme se narodili, je esencí našeho konkrétního životního smyslu a nás samotných. Naše pravá přirozenost je však pro naši všední mysl zpočátku tajemstvím. Abychom odhalili svá nejvnitřnější tajemství, musíme se odvážit do vnitřní/vnější divočiny, kde najdeme svou esenciální přirozenost, podstatu, jež tam na nás čeká.

Thomas Berry, kulturní historik a religionista nás upozorňuje na to, že anglické slovo *nature* (česky: příroda, podstata, přirozenost, charakter; *pozn. překl.*) pochází z latinského *natus*, zrozený, stvořený, a že podstata, přirozenost nějaké věci „má co do činění s oním dynamickým principem, jenž drží něco pohromadě a dává tomu vlastní identitu“.³ Lidská duše funguje stejným způsobem: duše drží pohromadě naši individualitu a dává nám naši identitu. Duše a podstata, přirozenost jsou jen mírně odlišné způsoby jak hovořit o esenci něčeho, ať už se jedná o kámen, květiny nebo člověka. Duše květiny je její esenciální podstatou. Naše lidské duše sestávají z těch aspektů já, jež jsou *nejpřirozenější*, nejvíc spojené s *podstatou* – z aspektů já, jimž sama příroda dala život.

Příroda je na nás závislá ohledně ztělesňování našich duší. Svět nemůže plně vyjádřit sebe sama, aniž by plně vyjadřoval *sám sebe* každý z *nás*; omezená lidská duše znamená omezenou přírodu, podstatu, přirozenost. Stejně jako příroda *touží* po ztělesnění našich duší, *touží* naše duše po světě, v němž může příroda, podstata, přirozenost ztělesňovat sebe sama plně a rozmanitě.

Když konečně hledíme do svých vlastních hlubin, vnímáme stejné okouzlení a tutěž houževnatost, jež zažíváme i v neporušené přírodě. A když dojdeme dost daleko od rutiny našich civilizovaných životů – v prostoru nebo v kulturní vzdálenosti, tedy do divočiny – vnímáme, jak se k nám zrcadlí esenciální kvality našich nejhlubších já, naší nejhlubší podstaty.

Pouť do dolního světa není vůbec totéž co psychoterapie a ani zdaleka se nepodobá procházce lesem nebo kurzu přežití v přírodě.

Cvičení obsažená v této knize vám pomohou dosáhnout prahu světa, v jehož rámci jste definovali a omezovali sami sebe (jako to dělají všichni), a až budete dostatečně připraveni, pomohou vám tento práh překročit a ponořit se k nádherným a děsivým strukturám vaší vlastní duše. Budeme se zabývat technikami, jako jsou objevování přírody coby zrcadla, konfrontace s vlastní smrtí, delší období v osamocení, půst, umění toulání se, práce s vaším posvátným zraněním, cesta shromáždění rady, vlastnoručně navržený obřad, chápání přírodních znamení a předzvěstí, mezidruhová komunikace, transový tanec, umění práce se stínem a oduševnělý milostný vztah. I když je metody *soulcraftu* možné používat v řadě prostředí, někdy i doma, musím vás předem varovat: cesta do dolního světa ve většině případů nebývá ani jednoduchá ani bezbolestná, a když začnete, tak vám ani ten nejlepší psychoterapeut nebude příliš platný. Neexistuje žádná rychlá náprava pro odcizení se od duše. Vypěstovat si vztah s duší a transformovat vlastní život – to zabere nějaký čas a bude vás to stát tvrdou práci.

Praktikování *soulcraftu* sice téměř vždy přinese psychospirituální prospěch, plnohodnotné setkání s duší však vyžaduje vzdání se kontroly a předvídatelnosti. Vaše ego musí být šokováno nebo posunuto způsobem,